FIDESCO

International Organisation for Economic and Social Development through Cooperation
www.fidesco.org

Marco van Zwetselaar, Marieke Dekker en hun 6 kinderen wonen sinds 2012 in Tanzania en werken als IT'er en neuroloog in het plaatselijke ziekenhuis. Financiële steun aan het Tanzania-Project van FIDESCO maakt dit mogelijk, en zo is een donateur direct betrokken bij ons werk.

Marco van Zwetselaar, Marieke Dekker and their 6 children have lived in Tanzania since 2012, working in the local hospital as an IT-specialist and a neurologist. Financial support to FIDESCO's Tanzania Project is indispensable for making this possible.

december 2016

Beste lezers,

In KCMC ben ik weer stukken eenzamer in de paar maanden tussen Tropenstages van de Nederlandse neurologen in opleiding. Het gat wordt echter naadloos opgevuld door de 150 eerstejaars geneeskundestudenten voor wie er een introductieblok van start is gegaan boordevol neuro-anatomie en fysiologie. Arme zielen - toen ik ze vertelde dat ik nog precies wist hoe moeilijk ik dat zelf vond schepte dat wel een band! Verder brak het ijs al snel omdat ik de saaie en taaie onderwerpen Willekeurig en Onwillekeurig Zenuwstelsel onder mijn hoede had. En dat op vrijdagmiddag! Grote hilariteit dus in deze, grotendeels nog traditioneel opgevoede, jonge klas toen er in het vragenuurtje kringspier na kringspier aan bod kwam. Typisch vrijdagmiddagonderwerp dus.

Verder had ik vorige week met mijn co-assistenten op de poli nog een patiënt zoals ik er zo veel zie: een epilepsie die beter behandeld kan worden. Maar er was een detail dat me zo ontroerde, en een goede illustratie vormde voor de 'Treatment Gap' voor epilepsiepatiënten in Sub-Sahara Afrika. De Treatment Gap of

Behandelkloof is het percentage patiënten in dit deel van de wereld dat niet of ontoereikend wordt behandeld voor hun epilepsie. Dit percentage wordt hier geschat op 75-90%!

We zagen deze nieuwe patient op de poli vanwege doorbraakaanvallen van een bekende epilepsie. Het was een jonge student werktuigbouwkunde, van wie zijn dossier nog onder de naam *"Baby ***"* in het archief stond. Baby's in grote delen van de wereld krijgen hun eigen naam pas na de kritieke eerste fase, die in geval van kinderen met cerebral palsy bijvoorbeeld soms nooit ten einde komt, zodat tieners nog steeds Baby Maria of Baby Fatima heten. Het was een bijzonder dun dossier, en vermeldde eigenlijk alleen zijn geboorte in KCMC, het optreden van zuurstofgebrek bij de geboorte en epileptische aanvallen waarvoor phenobarbital 30 mg werd voorgeschreven, een gebruikelijke dosering voor het gewicht van de zuigeling. Deze twintiger, die nu al lang zijn eigen naam *** droeg, was er qua psychomotore ontwikkeling

bijzonder goed vanaf gekomen. Als enige afwijkende bevinding bij lichamelijk onderzoek viel ons op dat hij een beetje onduidelijk sprak. Tot we zagen waardoor dat veroorzaakt werd … door alle epileptische aanvallen had hij stukken van zijn tong gebeten of beschadigd, zodat hij daardoor een spraakgebrek had ontwikkeld. En ja - hij gebruikte met zijn 60 kilo nog steeds de dosering die hem was voorgeschreven bij zijn geboorte ... de behandelkloof. Het overgrote gedeelte van mensen zoals hij krijgt geen, of niet afdoende, behandeling tegen epilepsie.

Op een ongebruikelijke werkplek komen soms ongebruikelijke verzoekjes langs. Eergisteren, onder de dreigende onweerslucht aan de voet van Mount Meru, zijn dochter Ida, Griekse buurjongen Nikoli en ikzelf even de vrouw en kinderen geweest van een Duitse filmster. We waren gevraagd voor een bijrolletje in een filmproductie omdat we voor een jongere versie van de hoofdrolspelers konden doorgaan. Dat was ons vast niet zo snel overkomen in Nijmegen! We hebben helaas moeten tekenen dat we geen foto's van hem mochten vrijgeven. Deze mensen wordt het zo gerieflijk gemaakt, dat hij in de eerste shots poseerde - waarna vanwege de hitte een stand-in acteur zijn plaats innam!

De filmsterren - met stand-in

De rest wordt mogelijk gemaakt door beeld-manipulatie: Wat een volledig andere wereld dan de patiënten en studenten in ons ziekenhuis. Ik kreeg er wel mijn Duitse oncologiecollega mee aan het lachen, en Dorisje gooide hoge ogen bij Duitse schoolgenoten toen ze de handteke-ningen van ons volstrekt onbekende filmsterren liet zien ...

Ida

Hoi allemaal! Hoe is het daar in 't koude landje? Hier is het de laatste weken en maanden alleen maar heet en droog geweest tot vorige week, toen het korte regenseizoen begon... En dus de straten in een en al modder zijn getransformeerd. Ik vind school zoals gewoonlijk ontzettend saai [Red.: dat zegt ze wel, maar Ida doet het fantastisch op school, en maakt zelfs haar huiswerk met veel plezier. Tieners ...] maar gelukkig heb ik een bestie in m'n klas.

Vorig weekend was het bij ons op school sports weekend, waar 600 studenten uit andere internationale scholen kwamen strijden in heel veel sporten. Ik speelde in de under-16 meisjesteams voor voetbal, netball en ultimate frisbee. Over twee weken hebben we bijna een maand vakantie: cool he? Ook hoop Ik dat ik voor Sinterklaas het cadeau krijg waar ik voor heb gevraagd. Anyway,

Merry Christmas and a happy new year!!

Willem

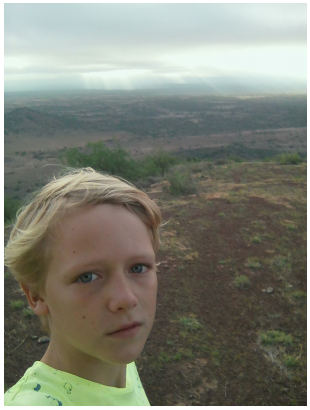

Hallo iedereen in het verre Nederland :).
Hier in Tanzania gaat alles goed. Het is hier nu lente maar het is nog steeds ongeveer 30 graden in de middag. Hoe gaat het met jullie in Neder-land? En het weer?

Willem en Donyo vogelkijkend bij Nyumba ya Mungu

Het laatste semester is er best veel gebeurd. We zijn naar Lake Eyasi geweest, Mt Hanang beklommen, ik heb met mijn klas een *outdoor pursuits* (OP) trip gedaan in de koude bergen, en veel meer. Lake Eyasi is een groot, opgedroogd meer en het ligt heel dichtbij de Ngorongoro conservation area waar wij bij een lodge van onze vrienden verbleven. De jongens die daar wonen hebben een kleine, rode buggy waarmee we heel snel over het meer gingen crossen. Mt Hanang is op de vier na hoogste berg van Tanzania (3214 meter) en ik was de eerste van de groep op de top. Dit deden wij in een dag! Ook heb ik een schoolreisje naar de Usambara mountains gedaan waar we in twee dagen ongeveer samen 14 uur hebben gewandeld. Nu is het bijna vakantie en onze opa en oma komen meevieren. In de vakantie ga ik nog naar de kust met een vriend en heel veel meer andere leuke dingen doen. Ik zit nu in middle school 2 en ik vind het wel leuk. Ik heb veel vrienden maar ik krijg steeds meer huiswerk en dat is niet altijd fijn als er regelmatig geen elektriciteit is. Buiten school is alles ook cool en ik vind de natuur heel fascinerend. Een van mijn favoriete hobby's is vogelen; ik en mijn vogel-vriend Donyo zijn naar een reservoir geweest waar wij heel veel nieuwe vogels hebben gezien.

Doris

Hey hallo! Hoe gaat het? Met mij gaat het heel goed! Ik zit nu in de eerste van middle school en dat gaat heel goed! Mijn meesters en juffen zijn heel erg lief (soms niet!) en het is heel anders dan primary. Het was een hele grote verandering! In de middelbare hier zijn er ongeveer 200 studenten, en ik ben de kleinste van ze allemaal! … :-(.
Ik heb hier heel veel vrienden maar er mogen er nog meer komen! Niet bang zijn! Een van mijn beste vriendinnen, Merel, ook Nederlands, is voor een jaar naar Nederland gegaan!

Doris met dennenharen pruik op de grens van Kilimanjaro

Ik ga elke dag sporten, kijk maar naar mijn programma: maandag ultimate frisbee, dinsdag voetbal, woensdag zwemmen en voetbal, donderdag frisbee en fitness, vrijdag paardrijden, zaterdag zwemmen of voetbal, en zondag elke 2e week wandelen … Het is heel leuk hier dus WELKOM! Heel veel groeten!

Hugo

Hoi iedereen, hoe gaat het in Nederland? Ik kom net terug van een zwemgala en ik heb een gouden medaille gekregen. Ik ging terug met een meisje uit de klas van Willem en dat was heel leuk. Ze wonen onderaan de andere hoge berg

Hugo gooit een papieren vliegtuigje naar Kenia

hier, Mt Meru. Ze had een klein zusje die een tomboy was en heel goed in zwemmen. Ze had honderden medailles!

Steven

Steven had, net nadat hij onderstaand had geschreven (was overredingskracht voor nodig, hij rent liever rond met een voetbal), voor mij een zwart slangetje gevangen in de woonkamer.

Ik was aan het opruimen toen er opeens een hand-groot slangetje voorbij kwam kronkelen. Ik riep Boswachter Steven, verwend door het feit dat onze jongens zoiets leuk vinden om op te knappen. Onlangs hebben ze nog een tarantula uit de badkamer gehaald die over Hugo's voet wandelde toen hij stond te douchen. Ondanks mijn eigen cobra-mennerij (zie een vorige nieuwsbrief) moet ik niets van die nerveus zwiepende reptielen hebben! Steef pakte het slangetje op, al mompelend: "Maahaam, die is zo klein joh, die doet toch niets". Hij liet het in een leeg glas vallen en ging weer door met zijn spelletjes. En even later was het glas leeg! Had ik toch meteen weg moeten gooien. Wie weet wat voor volwassen slang we binnenkort tegenkomen in de donkere woonkamer ...

Steven en Kairi op Peace Day

Aap noot mies in de kiswahili-klas

Hoi iedereen, hoe gaat het in Nederland met jullie? Mijn beste vriendje Kairi en ik hebben de hele week dezelfde kleur schooluniform en broek aan gehad en hij is een heel grappige Japanse jongen. Hij heeft een heel grappig accent en maakt me altijd heel hard aan het lachen. Omdat hij heel erg houdt van grapjes maken, kun je hem wel een grapjas noemen. Dat woord heb ik uit de Donald Duck.

Vicky

Dit heeft lieve zus Doris voor Vicky genotuleerd. Dat doe je namelijk gewoon voor prinsessen … die gaan dat toch niet zelf doen, zoiets aards als een pen vasthouden?

Hallo! Ik zit nu in P1/2! In onze klas heb ik ons klein verkleedhuisje geverfd. Mijn juf heet Miss Andrea. Ik heb heel veel met playdough gespeeld. Het leukste op school vind ik de watergevechten met de hele klas. Dan moet ik extra kleren meenemen maar dat hoeft dan niet het schooluniform te zijn. Doei!

Doris en Vicky op de schommel op het schoolplein

Marco

Ik schrijf dit met naast me een cappuccino van Union Coffee, een fantastische espresso van bonen verbouwd door tienduizenden boeren op de berg achter me, en een bordje met vers gebakken brood van Bakkerij Marieke met daarop de lekkerste kaas ter wereld: rauwmelkse boerenkaas van Gerard Litjens van de markt in Nijmegen. Cadeau van de kaasmaker zelf (dank!) en gisteren meegebracht door vriend Niels, een KNO-arts uit Nijmegen die hier een vaste invlieger is, en voor wie zowel wij als zijn Tanzaniaanse collega-KNO'ers veel waardering hebben. Niels komt een of twee keer per jaar naar KCMC, vaak met AIOS'en, en maakt dan lange dagen op de OK waar de opgespaarde moeilijke gevallen samen met de Tanzaniaanse specialisten (in opleiding) worden geopereerd. Dit komt honderden patiënten ten goede voor wie anders geen behandeling zou zijn, maar vooral ook de locale capaciteit, want zoals Niels het beschrijft "zij doen het, wij kijken mee of doen het voor".

Hoe anders dan de vele projecten die ik vorige keer beschreef, die weliswaar oprecht zijn in hun doel om de volksgezondheid te verbeteren, maar die per saldo meer (werk, inkomen, kapitaal, kennis, faam) naar hun thuisland brengen dan naar Tanzania. Nu zijn dat weliswaar onderzoeks-projecten, niet activiteiten met een direct aanwijsbaar rendement zoals opleiding of patiëntenzorg , maar ook daar geldt dat - met de juiste wil - er veel meer "achtergelaten" kan worden.
Een goed voorbeeld is het TB-project waarin ik mijn eerste twee jaar hier meewerkte. Martin, de Nederlandse longarts die het leidde, stond erop dat zowel het datamanagement als het meeste laboratoriumwerk in Tanzania zou gebeuren. Een moeilijk verdedigbaar besluit want natuurlijk had het onderzoeksconsortium in Nijmegen, München en St. Andrews al piekfijne IT- en lab-voorzieningen, terwijl de rudimentaire voorzie-ningen in Moshi eerst uitgebouwd moesten worden. Dat laatste gebeurde evenwel, en bracht KCRI op een niveau waarmee het volwaardig kon meedraaien in projecten die volgden - en dit jaar zélf zijn eerste gerenom-meerde onderzoeks-grants kon binnenhalen! Zonder de vasthoudendheid van Martin en onze directeur Gibson aan *"local capacity building"* was dat er niet van gekomen

Uitzicht van Kili View Lodge, 1000m boven Moshi

Het lastige is: het komt zo ondankbaar over. Een Europese partij kiest je uit als onderzoeks-partner, maar rolt zijn eigen datamanagement uit en gaat het laboratoriumwerk 'thuis' doen, want "dat niveau hebben jullie niet". Moet je dan vasthouden aan: "het datamanagement doen we hier want dat kunnen wij ook, en investeer maar in ons lab om die capaciteit ook hier te krijgen", of toon je je dankbaar dat je verkozen bent als partner, en er twee lokale dokters mee mogen

doen? In Tanzania, waar alle beetjes helpen, is het antwoord al snel het tweede. Tanzanianen zullen niet snel ageren tegen de status quo, maar Marieke en mij stuit dit steeds meer tegen de borst. Het is mooi om mee te publiceren in The Lancet, maar help liever de capaciteit opbouwen om in Derdewereldlanden zelfstandig gezondheidsonderzoek te doen, in plaats van ze verder in de positie te duwen van eeuwig afhankelijke "onderzoekskoloniën".

Net als je denkt dat populisme vooral een niet-Westers verschijnsel was geworden, blijken twee generaties voldoende om de afschuwelijke gevolgen van het Europese populisme van de eerste helft van de vorige eeuw uit het collectief geheugen te laten verdwijnen, en de aanloop in in te zetten naar een nieuwe ronde van wanbeschaving, dit keer aan beide kanten van de Atlantische oceaan. Afgezet tegen de verontrustende berichten uit Europa en de VS steken de populistische maatregelen van onze Tanzaniaanse president inmiddels vrolijkmakend af. Zo besloot hij laatst dat het overheidsbudget voor gevangenismaaltijden opgeheven wordt. Gevangenen moeten, net als iedere Tanzaniaan, hun eigen voedsel maar gaan verbouwen.

Tewerkgestelden bij de nieuwbouw van de oncologie-afdeling achter mijn kantoor

Voor ons ziekenhuis en andere publieke voorzieningen is dit geen goede ontwikkeling: nu nog wordt er meer dan eens per week een open truck met gevangenen in feloranje overalls binnengereden die, onder toeziend oog van cipiers met karabijnen die nog uit de koloniale tijd lijken te stammen, de taak hebben om het omvangrijke ziekenhuisterrein te onderhouden. Die willen we niet graag kwijt! Maar ja, een aantrekkelijk populistisch voorstel moet je natuurlijk niet met verstandig nadenken kapotredeneren ...

Tijdens zijn opruimactie bij het gevangeniswezen verwijderde president "De Bulldozer" Magufuli ook weer mooi staaltje van corruptie. Een van de gevangenisdirecteuren had naast zijn overheidsbaan een handeltje. Dit is op zich vrij gebruikelijk: wie in Tanzania wat cash overhoudt stopt dit in het bouwen van een eigen huis, of in een winkeltje of handeltje naast de betaalde baan. De betreffende directeur was echter importeur en exclusief leverancier van ... oranje gevangenispakken. De man werd, signatuur Magufuli, terstond ontslagen. Misschien kan hij zijn voorraad kwijt in Nederland voor het WK 2018?

Vicky en klasgenootje aan het werk

Wat de angel uit het populisme van Magufuli haalt is dat hij geen verdeling zaait, maar eenheid smeedt. Zijn belangrijkste speerpunt, het uitbannen van corruptie, is iets waar iedereen achter staat en gezamenlijk voor wil strijden.

Daar komt bij dat de politiek in Tanzania niet is verdeeld langs de onverzettelijke lijnen van geloof of herkomst, en dat maatschappelijke vorming altijd gericht is geweest op gezamenlijkheid en verdraagzaamheid. De gruwelijke burgeroorlogen die zich afspeelden (en -spelen) in de buurlanden, zijn moeilijk denkbaar in

Tanzania. In ieder geval niet zolang verdraagzaamheid gezien wordt als vanzelfsprekendheid, een deugd waarvan de waarde niet bepaald wordt door opiniepeilingen.

24 oktober, de vele nationaliteiten op ISM stellen zich op voor de opening van "UN day"

De interreligieuze verdraagzaamheid is een verademing. Het KCMC ziekenhuis is eigendom van de Lutherse Good Samaritan Foundation, en de meeste van onze collega's zijn (afspiegeling van de verdeling in de provincie Kilimanjaro) christen, maar een aanzienlijk deel is ook moslim, en een kleiner deel hindoe. Afhankelijk van de voorzitter wordt soms een vergadering geopend of afgesloten met gebed. Niemand maakt zich druk dat alle aanwezigen zouden "horen" mee te doen, en evenmin voelt de andersdenkende minderheid zich buitengesloten. Het is gewoon geen issue.

Toen de ziekenhuisdirectie het bijwonen van de dagopeningsdienst verplicht wilde stellen - meer voor de sociale functie en de gezamenlijke start van de dag dan voor iets anders - werd ze erop gewezen dat dat niet voor iedereen ging werken, en met een soort "o ja, da's waar ook" ging de maatregel van tafel.

In Ida's voetbalteam spelen sommige meisjes, waaronder de keepster, met een hoofddoekje. In dat van Hugo spelen de Sikhs met een zwart haarkapje om hun lange haren bijeen te houden. In het zwemteam van Doris dragen de Gajarathi meisjes een full body suit. Enzovoorts. Ik heb niet de indruk dat onze kinderen stilstaan bij de verschillen. Ze zien die dagelijks op school dus waarom zouden ze nog opvallen? Ieder vriendje is anders, duh, kunnen we nu weer gaan voetballen? Ik vraag me af of ze kunnen geloven dat er landen zijn die anno nu wetten invoeren om te bepalen waar hun vriendjes en vriendinnetjes zich wel en niet mogen vertonen.

Toen ik vorige week mijn auto parkeerde bij de markt kwamen twee jonge vrouwen aanlopen in zwarte boerka's, ook in Moshi een infrequente verschijning. Beiden hadden echter opvallend sierlijk gekleurde, identieke sluiers voor hun gezicht. Toen ik Vicky (5) erop wees: "Kijk, tweelingen!", zag ik de moslima's lachen boven hun sluier. Vicky keek ze aan, keek nog eens beter in hun ogen, en zei: "wie bedoel je?" Zij keek naar mensen, ik naar een stereotype.

Op de vraag waarom we hier werken, of dat is omdat we gedreven worden door "goed te willen doen", antwoord ik meestal dat dat te vergezocht is. We werken hier omdat we in de bevoorrechte positie zijn werk te kunnen doen dat we waardevol vinden, op een plek waar het hard nodig is. Als we al iets willen uitdragen, dan is het dat "naaste" niets te maken heeft met afstand, maar over landsgrenzen en levensovertuigingen heengaat.

Jullie, onze donateurs, zijn de reden waarom we dit kunnen doen. **Heel veel dank voor jullie steun in 2016!** We wensen iedereen goede kerstdagen en een gezegend nieuw jaar.

Waarom sturen wij jullie deze nieuwsbrief?
Natuurlijk om jullie op de hoogte te houden van onze activiteiten!
Met ruim vier jaar ervaring hebben we het bewijs dat we dit zonder jullie financiële steun NOOIT hadden kunnen waarmaken.
Eigenlijk doen we dit dus met z'n allen!

Dankzij jullie giften aan FIDESCO kunnen wij dit blijven doen.
Een donatie o.v.v. "Tanzania" komt ons project regelrecht ten goede.
Er blijft niets aan de strijkstok hangen, behalve de kosten voor de postzegel op deze nieuwsbrief!

FIDESCO is een internationale katholieke NGO (niet-gouvernementele organisatie) die zich al meer dan 30 jaar succesvol richt op kleinschalige uitzendingen. FIDESCO zendt vrijwilligers uit om hun professionele kwaliteiten in te zetten voor mensen die het echt nodig hebben. De uitzendingen duren een tot drie jaar. Je kunt tevoren een training volgen en tijdens de uitzending begeleid worden vanuit Europa. Voor informatie bel 0252-220807 of stuur een e-mail naar info@fidesco.nl

FIDESCO is een ANBI. Donaties zijn fiscaal aftrekbaar.

We vragen jou vriendelijk om een bijdrage om ons project gaande te houden. Dat kan op deze drie manieren:

1. Een storting op rekening NL53 ABNA 0566 0142 97 van Stichting FIDESCO Nederland in Venlo o.v.v. 'Tanzania'
2. Betaling via iDeal® op *www.fidesco.nl*
3. Machtiging via de bijgesloten antwoordcoupon

Als tegenprestatie houden wij een blog bij op www.zwets.com, en landt deze nieuwsbrief periodiek in jouw brievenbus. De nieuwsbrieven die we sinds onze aankomst hebben geschreven, zijn ook op onze site te vinden.

Marco van Zwetselaar en Marieke Dekker,
Marek, Ida, Willem, Doris, Hugo, Steven, Vicky
Adres: c/o Dr Marieke,
KCMC | PO Box 3010 | Moshi, Kilimanjaro | Tanzania
zwets@zwets.com | marieke@zwets.com
Tel. +255-782-334124 (Marco) | +255-784-669314 (Marieke)

FIDESCO